

Veilig werken in het praktijklokaal: hoe ondersteunt goede arbozorg?

Voor een praktijkopdracht oefenen Z&W-leerlingen met het verzorgen van een cliënt in een ziekenhuisbed. Terwijl een van de leerlingen het bed omhoog zet, merk je dat het bed schokkerig beweegt. Even later stopt de motor ineens en blijft het bed halverwege staan. Je draagt de leerling op om direct te stoppen. Tegelijk merk je dat de rest van de groep onrustig wordt en niet meer met de opdracht bezig is. Eerst besteed je aandacht aan de groep. Daarna moet je bedenken hoe de oefening verder kan gaan. Want dit ziekenhuisbed vertrouwt je niet. Daar moet iets mee gebeuren en je vraagt je af welke stappen je moet nemen.

Deze situatie lijkt te gaan over een ziekenhuisbed dat niet goed functioneert, maar laat vooral zien waarom goede arbozorg belangrijk is. Natuurlijk moet een docent op een onveilige situatie reageren, maar ook kunnen vertrouwen op een organisatie die onderhoud, meldprocedures, ondersteuning en opvolging goed heeft geregeld. Juist daardoor blijft niet alleen het praktijklokaal veilig, maar kan ook het onderwijs doorgaan.

Wat mag je van de arbozorg op school verwachten, en wat is jouw rol in de praktijk?

Goed onderwijs vraagt om een gezonde en veilige werkomgeving

Leerlingen veilig leren werken is een van de kerndoelen van onderwijs in de praktijkvakken. Veiligheid is verweven met goed vakmanschap en goed onderwijs. Leerlingen leren door te doen, met machines, gereedschappen en materialen. Leerlingen moeten veilig kunnen oefenen. Dat vraagt om:

- borging van veilige en gezonde werkomstandigheden;
- veilige machines en gereedschappen en keuze van materialen en middelen;
- duidelijke afspraken in het praktijklokaal over veiligheidsgedrag en rollen;
- niet alleen aandacht voor fysieke veiligheid, maar ook voor sociale veiligheid en psychosociale arbeidsbelasting, bijvoorbeeld werkdruk, agressie of ongewenst gedrag.

Zo zijn de rollen op school verdeeld

De eindverantwoordelijkheid voor een veilige en gezonde werkomgeving ligt bij de schoolleiding of het bestuur. De werkgever zorgt voor arbobeleid, een risico-inventarisatie en -evaluatie (RI&E), een plan van aanpak, voorlichting en de inzet van een preventiemedewerker. De preventiemedewerker ondersteunt bij het signaleren van risico's en het uitvoeren van maatregelen. De medezeggenschap denkt mee over arbeidsomstandigheden en heeft instemmingsrecht bij de keuze en positionering van de preventiemedewerker. Jij als vakdocent maakt veiligheid concreet in de les: je geeft instructie, houdt overzicht en meldt het als iets niet klopt. De technisch onderwijsassistent of instructeur kan daarbij ondersteunen.

Wat helpt jou in de dagelijkse praktijk?

Loop je tegen een veiligheidsvraag aan of signaleer je een risico in de lespraktijk? Je leidinggevende is altijd het eerste aanspreekpunt voor vragen of zorgen over veilig en gezond werken. Kan je leidinggevende je vraag niet beantwoorden of is aanvullende expertise nodig? Dan kun je terecht bij de preventiemedewerker. De preventiemedewerker kent het arbobeleid van de school en adviseert over arbeidsomstandigheden. Ook helpt deze bij het

signaleren en aanpakken van risico's, zodat medewerkers en leerlingen in een veilige en gezonde omgeving kunnen werken en leren.

Praktische hulp voor in en rond het lokaal

Meer weten? Op de [website veiligepraktijklokalen.nl/zw](https://www.veiligepraktijklokalen.nl/zw) vind je praktische tips, checklists en hulpmiddelen voor werken binnen Zorg en Welzijn. Daarnaast biedt www.veiligepraktijklokalen.nl vakspecifieke informatie voor andere vmbo-profielen, het praktijkonderwijs, natuurwetenschappen en techniek in de onderbouw.

De inhoud is ontwikkeld samen met docenten van platforms en vakverenigingen uit het voortgezet onderwijs met ondersteuning van [Voion](https://www.voion.nl), kennis- en sparringpartner voor het voortgezet onderwijs op het gebied van de onderwijsarbeidsmarkt en veilig en vitaal werken.